

Міжнародної науково-практичної конференції. м. Львів, 24 листопада 2018 р. Львів. 2018. Ч. 2. С.72-75.

3. Cook P. W. Decentralization and the transfer price problem. Journal of Business. 2005. April. P. 87–94.

4. Sherman, A. J, Morin, D. S. and LLP, O. (2011). Mergers and Acquisitions: An Introduction.

5. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні: *X Міжнародний бізнес-форум*, Київ, 21 березня 2017 року. Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2017. 198 с.

JEL G21

Коваленко Вікторія Володимирівна

д.е.н., професор кафедри банківської справи

Коваленко Інна Вікторівна

студентка 4 курсу факультету фінансів та банківської справи

Одеського національного економічного університету

м. Одеса, Україна

ТЕНДЕНЦІЇ ПРИСУТНОСТІ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

В тезах розглядаються наступні питання: присутність іноземного капіталу в банківській системі України; позитивні та негативні наслідки входження іноземних інвестицій в банківський сектор.

Ключові слова: *банк, іноземний капітал, іноземні інвестиції.*

Банки з іноземним капіталом починають здійснювати вирішальний вплив на пріоритети економічного розвитку України та контролювати найбільш прибуткові галузі банківського бізнесу. Не системність регуляторної політики й відсутність стратегічного підходу з питання розвитку банківської системи створює загрози для фінансової безпеки держави [1 с. 47].

Станом на 1 січня 2019 р. ліцензію Національного банку України отримали 77 банківських установ (зокрема 37 банків з іноземним капіталом, з них 22 з 100% іноземним капіталом)[2]. Порівняно з попередніми роками відбулося значне скорочення банківських установ, в тому числі і банків з іноземним капіталом, але за період з 01.01.2016р. по 01.01. 2019р. банки з 100% іноземним капіталом мають тенденцію до збільшення. Іноземний капітал у статутному капіталі банків України станом на 01.01.2019 р. складає 38,9%.

До основних мотивів входження іноземного капіталу в банківську систему України слід віднести: розміщення вільних коштів у зв'язку з перенасиченням

фінансовими ресурсами у країні-інвестора; захоплення нових ринків; підтримка інтересів країни-інвестора у країні-реципієнтів; отримання контролю над окремими об'єктами інвестування; відкриття банку з метою обслуговування своїх клієнтів з якими у країнах походження налагоджені тісні зв'язки.

Останнім часом приплив іноземного капіталу достатньо вагомо скоригував стратегії та напрями розвитку вітчизняних банків. Банки повинні трансформуватися: збільшувати та урізноманітнювати спектр послуг, у тому числі покращувати механізм надання кредитів і зрештою ставати більш привабливими та відкритими для клієнтів. Зазначимо, що іноземні банки здійснюють вплив на зміну конкурентного середовища і змінюють рівень конкурентоспроможності окремих банків та банківського сектору в цілому.

Якщо поділити всі банки за національною приналежністю їх інвесторів, то банківський ринок України є досить розконцентрованим. В Україні іноземний капітал належить інвесторам з таких країн як: Кіпр (9925,4 млн. дол. США), Велика Британія (2155,8 млн. дол. США), Франція (1334,1 млн. дол. США), Австрія (1307,3 млн. дол. США), Польща (800,4 млн. дол. США), Нідерланди (6326,1 млн. дол. США), Швейцарія (1505,5 млн. дол. США) та інші.

Роль іноземних інвестицій для розвитку банківського сектору України неоднозначна. Приток іноземного капіталу може мати різні наслідки залежно від макроекономічних передумов та інституційного середовища, що існує в країні. Розглянемо позитивні моменти присутності іноземного капіталу: створення якісно нового фінансово-економічного середовища; розвиток фондового ринку (за рахунок виходу банків на вітчизняний і зарубіжні фондові ринки); впровадження міжнародного досвіду ведення банківської справи; розширення асортименту банківських послуг та підвищення їх якості; використання новітніх банківських технологій; покращення якості обслуговування клієнтів.

Також існують і негативні моменти входження іноземного капіталу в банківський сектор України: ускладнення банківського нагляду; втрата суверенітету в галузі грошово-кредитної політики; чутливість вітчизняних банків до коливань на світових фінансових ринках; можливість захоплення іноземними банками банківського ринку України; посилення іноземного контролю; посилення нерівноправної конкуренції між національними та іноземними банками; підвищення ймовірності відпливу українського капіталу до зарубіжних країн [3, с. 31-32]. Вважаємо за доцільне провести аналіз діяльності банків в розрізі походження капіталу (табл. 1).

Аналізуючи дані наведені в таблиці 1 можна зробити висновок, що показники активів (544 583 514 тис. грн.) та статутного капіталу (130 938 336 тис. грн.) є достатньо високими, які у відсотковому вираженні означають, що банки іноземних банківських груп концентрують 28,1% активів та 38,9% статутного капіталу. Що стосується чистого прибутку по банкам з іноземним капіталом (7 793 812 тис. грн.) то їх частка в банківській системі України складає 29,4%.

Коефіцієнт надійності, банків з іноземним капіталом складає 17,2% при 5,0% рекомендованих, це означає, що банки з іноземним капіталом мають високу забезпеченість власним капіталом і, отже, високу надійність, тобто банки досягли того рівня, за якого не залежить від стихій у залученні вільних коштів грошового ринку, бо має вдосталь своїх, дешевших, які можна розміщати в кредити господарюючим суб'єктам та в інвестиції.

Таблиця 1.

Показники діяльності банків в розрізі походження капіталу
станом на 01.01.2019 р.

Показники	Активи, тис. грн.	Статутний капітал, тис. грн.	Чистий прибуток/збиток, тис. грн.
Усього по банкам з державною часткою	1 140 890 874	307 787 887	13 678 048
Усього по банках іноземних банківських груп	544 583 514	130 938 336	7 793 812
Усього по банках з приватним капіталом	225 618 413	25 875 477	5 043 074
Усього по банкам	1 935 188 092	464 601 700	26 514 933

Джерело: складено за даними [2].

Станом на 01.01.2019 р. в трійку лідерів по надійності банків в Україні входять саме банки з іноземним капіталом: ПАТ «Райффайзен банк Аваль» (Raiffeisen Bank, Австрія), ПАТ «Креді Агриколь Банк» (Credit Agricole, Франція), ПАТ «Укрсиббанк» (BNP Paribas Group, Франція).

Таким чином, можна підвести підсумок, що рівень довіри до банків з іноземним капіталом в Україні вищий, ніж до вітчизняних банківських установ та банківської системи України загалом. Свідченням цього є постійне зростання обсягів активів та частки іноземного капіталу на фінансовому ринку України.

Присутність іноземних банків у банківській системі України все ж передбачає певний рівень залежності від інших країн, материнських компаній іноземних банків, що створює додаткові загрози для стабільного та безризикового розвитку вітчизняної банківської системи. Будь-яка нестабільна ситуація в країні може призвести до закриття іноземними банками своїх філій в Україні. Участь іноземних банків у вітчизняній банківській системі є невід'ємною складовою частиною сучасного етапу розвитку міжнародної банківської діяльності. Однак необхідно враховувати можливий дестабілізуючий вплив потоків іноземного капіталу, можливу короткостроковість і цілі його присутності на ринку. До того ж вітчизняний ринок став непривабливою для іноземного капіталу.

Список використаних джерел:

1. Юрків І.Я., Месечко І.М. Специфіка регулювання процесів залучення іноземного капіталу в банківську систему України. *Економіка і регіон*. 2018. № 1 (68). С. 47-55.
2. Показники банківської системи. Національний банк України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442 (дата звернення: 10.03.2019).
3. Довгань Ж. Вплив іноземного капіталу на фінансову стійкість банківської системи. *Світ фінансів*. 2013. № 1. С. 29-37.

JEL G 21

Коваленко Вікторія Володимирівна

д.е.н., професор кафедри банківської справи

Колесник Ганна Олександрівна

студентка 5 курсу факультету фінансів і банківської справи

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ БАНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

У тезах розглядаються проблеми управління ефективності банком в сучасних трансформаційних умовах розвитку фінансового ринку. Проаналізовано показники операційної ефективності банків України. Зроблено висновок про визначення напрямів забезпечення ефективності діяльності банків.

Ключові слова: *банк, ефективність, фінансовий результат, фінансовий ринок*

Ефективність діяльності банку визначається узгодженістю управлінських рішень керівництва, впорядкованістю організаційних механізмів їх виконання, тобто досконалістю процесу управління діяльністю. Слід зазначити, що ефективність у значній мірі визначає реальні можливості при вирішенні питань стійкого і довготривалого розвитку банку, підвищення конкурентоспроможності.

Дослідженню питань економічної ефективності приділено увагу багатьох науковців у галузі економічної теорії, банківської справи, аналізу банківської діяльності. Авторами цих досліджень є такі вчені: А. Буряк [1], О. Васюренко, Н. Галайко, А. Герасимович, І. Івасів, Г. Карчева, О. Мертенс, А. Мещеряков [2], Т. Погорелова [3], Л. Примостка [4], О.Примостка, М. Приймак, М. Алле, І. Ансофф,